

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У НИШУ**

Су I-1-15/25

Дана: 05.03.2025. године

Н И Ш

На основу чл. 8 Судског пословника и чл. 105 Закона о државним службеницима, председник Вишег суда у Нишу, доноси

ПРОГРАМ

ОБУКЕ СУДИЈСКИХ ПРИПРАВНИКА У ВИШЕМ СУДУ У НИШУ

Програм обуке судијских приправника у Вишем суду у Нишу утврђује се:

- ради стручног оспособљавања судијских приправника за полагање правосудног испита и
- самостално вршење правосудних функција

Садржај обуке

За време трајања приправничке праксе у Вишем суду у Нишу, приправници

1.Уче позитивне прописе који се односе на:

- Уставно право и правосудно организационо право
- Кривично право
- Грађанско право
- Трговинско (привредно право)
- Међународно приватно право
- Управно право
- Радно право

2.Упознају се са важећом судском праксом.

3.Стичу практична знања

- о судској етици,
- о правилима понашања према странкама, другим учесницима у поступку, колегама и судском особљу,
- о реду и тачности у суду,
- о тимском раду (судија – записничар – писарница),
- о процедури у судским поступцима (вештина руковођења претресом или расправом),
- савлађивању проблема у тумачењу закона,

- вештини израде судских одлука,
- разумевању суштине правних института,
- правилном правничком расуђивању,
- правилном начину излагања,
- употреби правних и јасних израза, правилности изражавања и језичкој култури.

Носиоци послова обуке

Носиоци послова обуке судијских приправника су:

- председник суда
- судија одређен Годишњим распоредом послова за вођење обуке приправника
- председници одељења.

Начин, редослед и трајање појединих делова обуке

Обука судијских приправника одвија се кроз практични и теоретски рад, следећим редоследом:

1. Ступање на рад

Судијски приправник ступа на рад одлуком председника суда.

Приликом ступања на рад приправник се упознаје са организацијом суда и са Програмом обуке судијских приправника.

Иза тога, секретар суда или најстарији приправник по запослењу упознају приправника са распоредом судских просторија, судијама и судским службеницима.

Упознавање са прописима који се односе на унутрашње уређење и рад суда

Судијски приправник под надзором судије који је задужен за обуку приправника упознаје се са Законом о уређењу судова и Судским пословником.

Стечена знања из прописа о унутрашњем уређењу и раду суда, судијски приправник размењује са осталим приправницима у време које је предвиђено за размену стечених искустава и знања.

Обука у писарници и судској управи

Рад у писарници

Практични рад у писарници почиње у пријемном одељењу, а затим се наставља у одсеку кривичне и грађанске писарнице.

Обука у писарници спроводи се обављањем практичног рада, тако што приправник под непосредном контролом запослених који су распоређени за извршење

одређеног посла, уместо извршиоца посла извршава конкретну радњу (ставља потврду пријема писмена, отвара и прегледа пошту, утврђује висину таксе, ставља забелешку о пријему, здружује примљено писмено предмету, разводи предмет кроз уписник и слично), с тим да извршилац посла својим потписом потврђује да је он радњу извршио.

Обука у писарници траје 1 месец.

Рад у судској управи

Рад на пословима судске управе започиње теоретским проучавањем законских прописа важних за поступање у пословима судске управе.

Проверу стеченог теоретског знања проучавањем наведених законских прописа врши судијски помоћник кога одреди председник суда, под непосредним надзором председника суда.

Након упознавања са позитивним прописима обавља се практичан рад у судској управи, на исти начин на који се тај рад врши у судској писарници.

Поред обуке која се односи на канцеларијско пословање судске управе, судијски приправник у судској управи израђује нацрте појединих аката и одлука које доноси председник суда из области судске управе.

Обука на пословима судске управе траје 1 месец.

Обука у судским одељењима и већима

Практичан рад за време приправничког стажа врши се распоредом судијских приправника у судским одељењима у основном и вишем суду.

Теоретски рад и судска пракса

1. Теоретски рад

У току приправничке праксе судијски приправник обнавља стечено знање на студијама права из оних правних области које представљају позитивне прописе и учи позитивне прописе који су ступили на снагу након што је завршио студије права.

Теоријска знања приправник стиче:

- на курсевима за полагање правосудног испита
- на семинарима и предавањима за приправнике и
- у току обављања практичног рада у судским одељењима и већима

2. Судска пракса

Судијски приправник упознаје се са судском праксом у одељењу судске праксе Вишег суда у Нишу и у практичним радионицама у којима присуствује судија који је Годишњим распоредом послова одређен за рад са судијским приправницима, руководилац одељења судске праксе, судијски помоћник задужен за рад у Одељењу судске праксе и сви приправници Вишег суда у Нишу.

Начин одвијања практичног и теоретског рада

Практични и теоретски рад за обуку судијских приправника одвијају се упоредо. Практична обука у писарници, судској управи и већима, зависно од распореда рада, обавља се од 8 до 12 часова.

Од 12 до 14 часова сваког дана приправници упознају међусобно један другог са практичним радњама које су обављали у току дана и између себе размењују стечена искуства.

При том, практичне радње које су обавили тога дана подводе под одредбе материјалног или процесног права, зависно од тога који случај су имали у раду.

Једанпут недељно размени сазнања између приправника присуствује судија који је Годишњим распоредом послова одређен за рад са судијским приправницима и председници одељења и том приликом упућује их у начине савлађивања знања и вештина које су потребне за успешно обављање судског посла и за разумевање суштине правних установа, правилно правничко расуђивање и начин излагања. Судија приправницима указује на потребу тачности у раду, поштовање рокова, потребу правилне и културне комуникације између учесника у послу, указује им на одредбе материјалног и процесног права које треба применити на конкретни случај и слично.

Једанпут месечно размени сазнања између приправника у погледу стања судске праксе, поред судије који је одређен за рад са приправницима присуствује и руководилац одељења судске праксе и судијски помоћник који ради у Одељењу судске праксе и приправнике упућују у стање судске праксе, воде разговоре са приправницима на који начин судска пракса може користити приликом решавања конкретних случајева. Притом се код приправника вођењем разговора подстиче и критички однос према стању судске праксе и захтева од њих да по могућности изнесу и супротна правна схватања.

Ради повезивања практичног и теоретског рада, судијски приправник једанпут месечно по задатку судије код кога се обучава, израђује писмени теоретски рад у вези са правним инситутом на који се односи одлука у предмету који му је дат у рад, а затим садржину теоретског рада користи за израду конкретне одлуке.

Ради стицања теоретског знања председник суда обавезан је да приправницима омогући присуство на курсевима за полагање правосудног испита који се обављају на трошак судијских приправника. Присуство овим курсевима сматра се испуњењем радне обавезе.

У Вишем суду у Нишу повремено се организују семинари за приправнике за стицање теоретских знања на којима се ангажују судије и предавачи са Правног и Филозофског факултета у Нишу.

Дужности и права носилаца послова обуке и контрола реализације обуке

Председник суда

- председник суда одговоран је за обуку приправника и извршење Програма обуке,
- ради извршења Програма обуке председник суда остварује сарадњу са другим државним органима и организацијама и упућује приправника у тај орган ради обуке,
- учествује у организовању семинара и других активности на којима се врши упознавање приправника са законима који представљају правне изворе на основу којих се испитује на правосудном испиту
- председник суда овлашћен је да врши контролу извршења Програма обуке у свим фазама обуке и да предузима мере да се обука врши у свему према Програму.

Судија задужен за праћење обуке приправника

Судија задужен за праћење обуке судијских приправника дужан је:

- да у року од месец дана од дана пријема у суд судијског приправника сачини досије и оријентациони план обуке за сваког приправника и да копију овог плана достави судији коме је приправник поверен на обуку, заједно са формуларом за оцењивање приправника
- да утврди критеријуме процене квалитета одлука које је приправник у обавези да изради током боравка у појединим одељењима
- да контролише дневник рада приправника
- да контролише свако одступање од предвиђеног Програмом обуке судијских приправника

Судија код кога се приправник обучава

Судија – руководилац судске праксе

Руководилац судске праксе дужан је:

- да у Одељењу судске праксе организује рад тако да приправнику буду доступни сви подаци о стању судске праксе.
- да приправника обучи да се у практичном раду користи правном литературом и судском праксом
- као и да користи регистар правних схватања и регистар објављених судских одлука и законских прописа,
- да организује обуку приправника у погледу начина израде одлука са становишта правилности изражавања, јасноће израза и језичке културе. У том циљу, у сарадњи са Филозофским факултетом може ангажовати стручњака (филолога) који ће оценити

нацрте одлука које је израдио приправник и помоћи приправнику да му изражавање буде јасно и језички правилно.

-Руководилац судске праксе дужан је да приправника обучи да приликом израде судских одлука употребљава правне термине (из закона или опште усвојене термине из правне науке)

Судија код кога се судијски приправник обучава дужан је:

- да поучава судијског приправника у изради нацрта одлуке о појединим правним институтима које имају примену у конкретним предметима и судској пракси,
- да га упућује на одређене прописе, правну литературу и судску праксу,
- да приправнику омогући израду нацрта одлука у довољном броју, по различитим правним основама
- да му задаје конкретне задатке и да му помаже да их на најбољи могући начин реши
- да са приправником води разговор у вези са постављеним питањима везаним за израду судских одлука и судску праксу
- контролише вођење дневника рада судијског приправника, доставља писмено мишљење о судијском приправнику судији надлежном за надзор над радом судијских приправника и да оцени његов рад, с тим да оцена буде образложена.

Председник одељења дужан је:

- да омогући судијском приправнику присуство седницама одељења и другим стручним састанцима
 - да судијског приправника упознаје са правним схватањима одељења и разлозима вишег суда за укидање појединих одлука.
- Запослени у суду, пре свих управитељ писарнице, дужни су да судијског приправника упознају са пословима одељења у коме раде.

Дужности и права судијског приправника током трајања обуке

Судијски приправник је дужан:

- да се придржава Програма обуке
- да води дневник о свом раду (дневним активностима, урађеним нацртима одлука, раду са судијама на одређеним предметима, поучавању од стране судија о одређеним институтима, размени искустава са другим приправницима),
- да поштује правила судијске етике
- да се стара о подизању нивоа стручне и опште културе
- да предложи друге облике практичног оспособљавања за полагање правосудног испита поред облика предвиђених Програмом обуке.

На крају обуке судијских приправника, а пре полагања правосудног испита врши се провера знања пред комисијом коју чине председник суда, председници одељења или

њихови заменици, судија који је одређен за обуку приправника и судија код кога се приправник обучава.

Комисију чине три члана, а образује се зависно од материје која се испитује, (кривична, грађанска, управна).

Испит има писмени и усмени део.

На писменом делу приправник по задатку судије који је одређен за обуку приправника и судије код кога се приправник обучава израђује нацрт једне судске одлуке из грађанског и једне одлуке из кривичног права.

На усменом делу проверава се знање позитивних закона који представљају обавезне правне изворе на основу којих се испитује на правосудном испиту. Теоретски део испита обухвата и испитивање приправника у вези са одредбама процесног и материјалног права које је приправник применио приликом израде нацрта судских одлука.

